

## Stroomtekort? Wacht dan met van het gas af gaan. En met elektrisch rijden.



Door [Maarten van Andel](#) - 18 januari 2023

Geplaatst in [Energiebeleid](#) - [Gasverbod](#) - [Klimaat](#)

Netbeheerder TenneT waarschuwt voor een stroomtekort in 2030. Natuur & Milieu wil in 2025 alle kolencentrales sluiten. Deze twee compleet tegenstrijdige uitspraken illustreren de toenemende inconsequentie en polarisatie in het energiebeleid. Het is niet het enige voorbeeld.

Veertien maanden geleden werden bij de Klimaattop COP-26 in Glasgow fossiele investeringen officieel in de ban gedaan. Nog geen jaar later stemt regeringspartij Die Grünen in Duitsland in met verhoogde bruinkoolwinning onder het geofferde dorp Lützerath, en wil Nederland investeren in aardgasboringen onder de Noordzee en in nieuwe terminals voor vloeibaar aardgas (LNG).

De waarschuwing waarmee TenneT zichzelf overigens aanklaagt, en de luchtballon die [Natuur & Milieu](#) zelf kan doorprikken, zijn kenmerken van de eigentijdse terugtrekking in de eigen bubbel van gelijkgestemden, zoals we die in de vorige eeuw zagen in de zuilen: bij het protestantisme, katholicisme, liberalisme en socialisme. Voor verduurzaming en energie is dat extra schadelijk, omdat daarbij chemische en fysische (on)mogelijkheden bepalend zijn, en niet de diverse menselijke idealen en overtuigingen.

## Polarisatie blijkt het eigentijdse woord voor verzuiling

TenneT weet als elektriciteitsspecialist allang dat we niet zonder gevolgen stabiele stroomvoorzieningen (kern- en kolencentrales) kunnen afbouwen, instabiele stroomvoorzieningen (wind en zon) kunnen opbouwen, en bovendien in hoog tempo meer stroomafname (warmtepompen en

## Stroomtekort? Wacht dan met van het gas af gaan. En met elektrisch rijden.

elektrische) kunnen creëren. Natuur & Milieu zou dit ook moeten weten, in goede dialoog met Tennet. Beide zijn niet slachtoffer maar juist mededader van stroomtekorten, die zich nu al manifesteren in Limburg, Brabant, Drenthe, Gelderland en Utrecht. Daarmee bevindt Nederland zich in gezelschap van onder andere Zwitserland, Frankrijk en Duitsland.

## 'Adaptief' is de nieuwe term voor inconsequent

De Duitse regeringspartij Die Grünen gaat akkoord met een langere gebruiksduur van kerncentrales en een hogere bruinkoolwinning onder het opgeofferde dorp Lützerath. Onze eigen regering wil investeren in nieuwe kerncentrales, aardgaswinning onder de Noordzee en nieuwe LNG-terminals voor vloeibaar aardgas.

Dit alles gebeurt terwijl er sinds Fukushima tien jaar lang een taboe rustte op kernenergie, en ruim een jaar nadat tijdens COP-26 eenzelfde taboe op fossiele investeringen werd gelegd. Het is prima dat energiebeleid wordt bijgesteld als de omstandigheden veranderen, maar de zogenaamde energiecrisis van nu hebben we sinds de Russische annexatie van de Krim echt zelf georkestreerd.

## Zelf georkestreerde energiecrisis

Sinds die Russische annexatie in 2014 hebben we onze afhankelijkheid van Russisch gas en olie niet verminderd. We hebben het einde van kernenergie en fossiele investeringen ingeluid, en voortijdig kolencentrales gesloten. Aldus hebben we stabiele stroomopwekkers afgebouwd, en ter vervanging instabiele stroomopwekkers (wind en zon) opgebouwd.

Bovendien hebben we de vraag naar stroom vergroot, met het stimuleren of zelfs verplichten van elektrische auto's, elektrische fornuizen, warmtepompen en [aardgasloze woningen](#). Intussen hebben we geen perspectief op een technologie - laat staan betrouwbare infrastructuur - om grootschalig en effectief elektriciteit op te slaan.

## Ons net is niet verouderd

Ons elektriciteitsnet is in tegenstelling tot allerlei beweringen niet verouderd. Het is betrouwbaar en goed onderhouden. We hebben vrijwel nooit black-outs, en we hoeven elektrisch rijden nog niet in te perken (zoals in Zwitserland). Het net is echter niet gemaakt voor de alles-of-niets fluctuaties van wind- en zonnestroom, en voor een hogere stroomafname van elektrische procesindustrie, huisverwarming en automobilititeit.

Tennet had het eigen net daar sinds 2014 in een tienjarenplan voor moeten en kunnen uitbreiden, op basis van de politiek geambieerde veranderingen in elektriciteitsconsumptie en -productie. Dat is niet gedaan, dus waren de stroomtekorten waarvoor Tennet nu waarschuwt evenzeer voorspelbaar als zelfgecreëerd.

## Stroomtekort? Wacht dan met van het gas af gaan. En met elektrisch rijden.

### De slachtoffers moeten inschikken

Burgers met elektrische auto's en warmtepompen die in de kou zitten, en geëlektrificeerde bedrijven die moeten wachten om op het net te mogen, worden nu slachtoffer van deze zelfgecreëerde crisis. Tennaet, Natuur & Milieu, Die Grünen, en ook onze eigen regering en parlement behartigen niet eerst en vooral de burgers en bedrijven die hen betalen, en hebben daarmee een dik pak boter op hun hoofd.

De cynische oproep aan de slachtoffers van hun beleid, om nu maar zoveel mogelijk aardgas en elektriciteit te besparen, illustreert dit. Energie besparen is natuurlijk altijd goed, we kunnen dat ook, en het bespaart veel geld, maar dat is altijd waar en heeft niks te maken met de door onze EU-regeringen veroorzaakte energietekorten die gemakshalve maar 'crisis' worden genoemd.

Mijn advies is om vooral het heft in eigen hand te nemen. Bespaar op je top-3 van verwarming, automobilititeit en koopgedrag, en wacht met van het gas af gaan en elektrisch rijden. Elektriciteit is altijd al de minst betrouwbare vorm van energie geweest, en dat zal in de toekomst niet beter worden aldus TenneT.

Bovendien zijn elektrische auto's en warmtepompen allermindst emissievrij. Ze verbruiken elk al gauw meer stroom dan de rest van een huishouden bij elkaar, en veroorzaken daarmee veel extra stroomverbruik op het elektriciteitsnet. Die extra stroom kan alleen fossiel worden aangevuld, inclusief geïmporteerde Duitse bruinkoolstroom. Zon en wind, ook op je eigen dak en erf, zijn immers meestal voluit benut, en kunnen niet op aanvraag opschalen.

### Tijd voor consistent beleid

Overheden propageren zelf om zuinig te zijn met elektriciteit. Dat is terecht, en het wordt kracht bijgezet door de uitfasering van gloeilampen en het Franse verbod op terrasstralers. Elektriciteit is de meest kostbare en gebruiksvriendelijke vorm van energie voor consumenten, maar ook de meest complexe en inefficiënte voor producenten.

Laten we er dus vooral zuinig mee om gaan, en die niet verkwanselen in grootverbruikers zoals auto's en verwarmingen waarvoor een goed werkend alternatief bestaat. Het wordt tijd dat onze regeringen consistent en samenhangend beleid gaan voeren. Met een terecht verbod op gloeilampen en terrasstralers past een stimulering van elektrisch rijden, verwarmen en ondernemen daar totaal niet in.

**[Maarten van Andel](#)** publiceert zijn heldere analyses van het wonderlijke Nederlandse en Europese klimaat- en energiebeleid in Wynia's Week. Wynia's Week wordt gedragen door **de vrijwillige bijdragen van de abonnees**. Doet u mee? Doneren kan op verschillende manieren. **Kijk [HIER](#)**. **Hartelijk dank!**